

Ἀνάδειξη βουλευτῶν μέ κλήρωση!

Γράφει ὁ Γ. - Σ. Πρεβελάκης

Τρίαντα πέντε χρόνια μετά από τήν ἀποκατάσταση τῆς Δημοκρατίας, τό πολιτικό σύστημα ἔχει ἐπανα-περιέλθει σέ ἀδιέξοδο. Στό παρελθόν οἱ πολιτικοί ἀναλυτές κατήγγελλαν τό ἔλλειμμα ἐλευθερίας. Σήμερα, ἐλάχιστοι θεωροῦν ὅτι γιά τά διαρκή καί τά τρέχοντα προβλήματα εὐθύνεται ἡ ἀνεπάρκεια τῶν δημοκρατικῶν θεσμῶν. Ἀντιθέτως, ὑπάρχει ἐκτεταμένη ἀνησυχία γιά κατάχρηση τῆς ἐλευθερίας.

Στήν Γαλλία, ἐδῶ καί μερικά χρόνια, ἐνεργοποιεῖται ἕνα κίνημα, τό Mouvement clérocratique de France (Κληροκρατικό Κίνημα τῆς Γαλλίας). Ὁ ὅρος Κληροκρατία, ἑλληνογενῆς νεολογισμός, δέν παραπέμπει στήν ἐξουσία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Κλήρου, ἀλλά στήν κλήρωση γιά τήν ἀνάδειξη τῶν πολιτικῶν ὑπευθύνων.

Ἡ αὐξανόμενη ἐκλογική ἀποχή, ἡ ἐντεινόμενη ἀπόσταση ἀνάμεσα στούς ἰθύνοντες καί τόν λαό, ἡ ὑπερ-ἐκπροσώπηση ὀρισμένων κατηγοριῶν σέ ὅλα τά στρώματα τῆς πολιτικῆς καί διοικητικῆς ἐξουσίας, κατὰ τοὺς ἐμπνευστές τοῦ κινήματος, εἶναι συμπτώματα σοβαρῆς παρακμῆς τοῦ γαλλικοῦ πολιτεύματος. Θεωροῦν ὅτι ἡ Γαλλία ἀπομακρύνεται ἀπό τίς δημοκρατικές ἀρχές καί ὁδηγεῖται σέ ἕνα εἶδος ὀλιγαρχικοῦ καθεστώτος, δηλαδή σέ χάσμα ἀνάμεσα στό λαό καί τήν ἐξουσία.

Ἡ αἰτία τῶν δεινῶν πρέπει νά ἀναζητηθεῖ στό ὅτι οἱ διαχειριστές τῆς ἐξουσίας προκύπτουν ἀπό μιά ἐκλογική διαδικασία, ἡ ὁποία δέν ἐξασφαλίζει οὔτε ἀντιπροσωπευτικότητα οὔτε ἀποτελεσματικότητα στό πολιτικό σύστημα. Ἀνάμεσα στόν ἐκλέγοντα καί τόν ἐκλεγόμενο παρεμβάλλονται μηχανισμοί, ἐξαρτήσεις, δίκτυα καί συναλλαγές. Προκειμένου νά ἐξασφαλίσουν τήν ἐπανεκλογή τους, οἱ πολιτικοί συμβιβάζονται μέ τήν ἰδιότητα τῶν ψηφοφόρων, ὑποκύπτουν στίς πιέσεις τῶν ἰσχυρῶν χρηματοδοτῶν, καταφεύγουν στόν λαϊκισμό.

Οἱ Γάλλοι ὑπέρμαχοι τῆς Κληροκρατίας ἐμπνέονται ἀπό τήν Ἑλληνική Ἀρχαιότητα. Θεωροῦν ὅτι ἡ Ἀθηναϊκή Πολιτεία συνιστᾷ πηγή γνήσιας δημοκρατικότητας, ἐν σχέσει μέ τήν γαλλική καί ἀγγλική νεωτερικότητα. Ὑπενθυμίζουν ὅτι στήν Ἀρχαία Ἀθήνα, ὅπως καί σέ ἄλλες ἱστορικές μεσογειακές πολιτείες, ἡ ἀνάδειξη τῶν Ἀρχόντων προέκυπτε ἀπό κλήρωση. Προτείνουν νά εἰσαχθεῖ τό σύστημα αὐτό καί στίς σύγχρονες δημοκρατίες.

Βέβαια, ἡ πολιτική ὁργάνωση τῆς Ἀρχαίας Ἀθήνας δέν μπορεῖ νά ἐφαρμοστεῖ ὡς εἶχε. Στήν κλίμακα τῶν σημερινῶν κοινωνιῶν, χρειάζεται ἕνα σύστημα ἐλέγχων, ὥστε νά ἀποτρέπεται ἡ τυχαία ἀνάδειξη προσώπων χωρίς τά κατάλληλα προσόντα, νά ἐξασφαλίζεται ἡ ἀναλογική ἐκπροσώπηση τῶν διαφόρων ὁμάδων τοῦ πληθυσμοῦ καί νά διευκολύνεται ἡ συγκρότηση πολιτικῶν προγραμμάτων.

Τό προτεινόμενο ἐναλλακτικό σύστημα εἶναι, κατὰ συνέπεια, σύνθετο. Εἰσάγει τήν κλήρωση, χωρίς νά ἐκτοπίζει πλήρως τήν ἐκλογή. Σέ τοπικό ἐπίπεδο οἱ ἐκλογές διατηροῦνται. Ὅταν ὁμως διευρύνεται ἡ κλίμακα, ὅταν δηλαδή αὐξάνουν οἱ ἐξουσίες καί μειώνεται ἡ προσωπική ἐπαφή μέ τοὺς ψηφοφόρους, εἰσάγεται ἡ κλήρωση, ὥστε νά ἀποτρέπεται ἡ δράση ἀντιδημοκρατικῶν μηχανισμῶν.

Τά πλεονεκτήματα ἀπό τήν ἐφαρμογή ἐνός τέτοιου συστήματος στήν Ἑλλάδα, ὅπου κυριαρχεῖ τό πελατειακό σύστημα, εἶναι προφανή: οἱ βουλευτές παύουν νά ὑπηρετοῦν τά ἰδιοτελῆ συμφέροντα τῶν ψηφοφόρων, καθὼς ἡ ἐπανεκλογή τους δέν στηρίζεται στό ἐκλογικό δόγμα καί λαθεῖν. Διαθέτουν ἀνεξαρτησία ἀπό τόν ἐκάστοτε Ἀρχηγό, ἐφόσον δέν ἀνησυχοῦν μήπως ἀποκλεισθοῦν ἀπό τό ψηφοδέλτιο. Τέλος, δέν ἔχουν κίνητρο νά ἐξασφαλίσουν τά συμφέροντα τῆς πολιτικῆς κάσας, ἐφόσον ἡ θητεία τους εἶναι παροδική.

Τό κληροκρατικό σύστημα θεωρεῖται ἀπό μιά μικρή ὁμάδα Γάλλων πολιτῶν ὡς μέσο γιά νά ἀποτραπεῖ ἡ περαιτέρω παρακμή τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας. Στήν περίπτωση τῆς Ἑλλάδας, μιά «κληροκρατικά» συγκροτημένη Βουλὴ, ἕνας Πρόεδρος ἐκλεγμένος ἀπ' εὐθείας ἀπό τόν λαό καί μιά Κυβέρνηση τήν ὁποία ὀρίζει ὁ Πρόεδρος καί ἐλέγχεται ἀπό τήν Βουλὴ θά ἐπέτρεπαν στόν τόπο νά διαφύγει ἀπό τά πολιτικά δεινά πού τήν κατατράχουν ἐδῶ καί δεκαετίες.

Ὅπως κάθε σύστημα, ἡ Κληροκρατία ἔχει ἐγγενῆ μειονεκτήματα. Ἀνεξάρτητα ὁμως ἀπό τίς ὁποίες ἐνδεχόμενες κριτικές, ἕνα τέτοιο σύστημα δέν ἔχει πιθανότητες νά ἐπικρατήσει στήν Γαλλία – καί ἀκόμη λιγότερο στήν Ἑλλάδα. Πρόκειται, ἐπομένως, γιά Οὐτοπία.

Ὅμως, σέ ἐποχές κρίσης καί ἀδιέξοδου, οἱ Οὐτοπίες προσφέρουν προοπτική, ἔστω καί ὑποθετική. Μερικές φορές μάλιστα λειτουργοῦν ὡς ἀφετηρία γιά ἀπρόβλεπτες ἐξελίξεις. Τό Κληροκρατικό Κίνημα τῆς Γαλλίας ξεφεύγει ἀπό τόν «πολιτικῶς ὀρθό» λόγο καί διευρύνει τήν πολιτική μας φαντασία. Δέν ἔχει, ἴσως, εὐρύ πολιτικό μέλλον ἔχει, πάντως, σαφές πολιτικό ἐνδιαφέρον.

* www.clerocratie.com

εἶν
Κυ
δες
νά
Δη
νά
μέ
ἀκ
κό
ψη

μοι
πει
μα
Θε
ἔχ
τοί
ἐξ
Οὐ
του
τό
ρη
Δη
φο

ντε
ρη
ἐκ
λιά
Ἡ
τόν
ποι
ρο
στι
ροί
Τέ
τή
εἶο

Κα
στι
νά

ἀν

νια
νης
ἐκλ
θά
τὴν
χρη
πορ
λοι
κόμ
ζου
τῆς
ἀνέ
πορ
24
Συμ
νοί
Νοί
ἀξι
τρα
μος
(Λε